

Aan de gemeenteraad
cc commissieleden
cc pers

DATUM 20 juli 2023
ZAAKNUMMER 1341337
BEHANDELD DOOR M. de Vos
TELEFOON (035) 629 2092
UW KENMERK -
BIJLAGEN -
BETREFT Collegebrief vertrouwen op veiligheid ook voor sekswerkers

Geachte raadsleden,

In de raadsvergadering van 8 maart 2023 is het nieuwe [sekswerkbeleid](#) vastgesteld. Tijdens de behandeling van dit onderwerp is er een motie aangenomen waarin het college werd verzocht om te onderzoeken of en hoe een vertrouwenspersoon kan bijdragen aan het signaleren van mensenhandel in de seksbranche en te kijken hoe de diversiteit van sekswerkers geborgd kan worden. Daarnaast werd het college verzocht om inzichtelijk te maken of er voldoende voorlichtings- en preventiemaatregelen zijn ter voorkoming van misstanden in de seksbranche. Beide punten zijn onderzocht. Hiervoor zijn gesprekken gevoerd met verschillende ketenpartners waaronder de politie, Belle Hulpverlening, de Zorgcoördinator Mensenhandel en de gemeenten Utrecht en Amersfoort. De conclusie van dit onderzoek is dat het de voorkeur heeft om een vertrouwenspersoon vanaf 2025 regionaal in te stellen vanuit de DUUP-middelen. In deze collegebrief wordt deze voorkeur beargumenteerd. Daarmee beschouwen we motie M23-40 als uitgevoerd.

Vertrouwenspersoon

Uit het onderzoek blijkt dat een vertrouwenspersoon van meerwaarde kan zijn om misstanden te signaleren. Dit betreft niet alleen signalen van seksuele uitbuiting, maar ook signalen van bijvoorbeeld geweld tegen sekswerkers of zorgen omtrent een bepaalde sekswerker. Het heeft de voorkeur om een vertrouwenspersoon in te stellen bij een zorg- en hulpverleningsorganisatie in plaats van bij de politie. De reden hiervoor is dat sekswerkers in de basis al een verminderd vertrouwen hebben in de politie. Hierdoor is de kans groot dat sekswerkers zich niet bij de politie zullen melden. Het vertrouwen is groter in zorg- en hulpverleners waardoor dit naar verwachting effectiever is.

Voordelen en beperkingen

Het voordeel van een vertrouwenspersoon ten opzichte van een hulpverlener is de anonimiteit en laagdrempeligheid. Een vertrouwenspersoon is voor hen vaak het eerste aanspreekpunt. Zij kunnen anoniem hun verhaal doen zonder dat hier direct een hulpverleningstraject aan vastzit of dat het gekoppeld is aan een dossier. Ook kan een vertrouwenspersoon instanties inschakelen zonder de bron van de informatie te vermelden. Een aantal belangrijke beperkingen van een vertrouwenspersoon is dat een vertrouwenspersoon niet gelijktijdig hulpverlener kan zijn van een cliënt.

Daarnaast is het van belang dat de bereikbaarheid gewaarborgd wordt. Het is hierdoor niet mogelijk om één persoon aan te wijzen als vertrouwenspersoon. Als laatste moet de vertrouwenspersoon kennis en ervaring hebben over de doelgroep en het netwerk.

Bestaande initiatieven regio Gooi en Vechtstreek

In het onderzoek is ook gekeken naar welke mogelijkheden en expertises er momenteel al zijn in de regio Gooi en Vechtstreek. Dit is van belang omdat het niet wenselijk is dat gespecialiseerde zorg- en hulpverlening versplintert raakt. Dit kan ertoe leiden dat er geen goed overzicht meer is. Sekswerkers kunnen in de regio al gebruik maken van een divers aanbod aan zorg- en hulpverlening. Deels kan dit ook als vertrouwenspersoon fungeren zoals de verpleegkundigen van de Soa-poli. Zij zien regelmatig sekswerkers en zijn gebonden aan het beroepsgeheim. Daarnaast hebben wij in de regio een Zorgcoördinator Mensenhandel die vaak het eerste aanspreekpunt is voor slachtoffers, ketenpartners en betrokkenen. Sekswerkers met maatschappelijke hulpvragen kunnen momenteel terecht bij Belle Hulpverlening. Deze organisatie verricht digitaal en fysiek veldwerk in de regio en biedt uitstapprogramma's aan vanuit de Decentrale Uitkering Uitstapprogramma's Prostitutie (hierna DUUP).

De gemeenten uit de regio Utrecht, Eemland en Gooi en Vechtstreek beschikken gezamenlijk over financiële middelen vanuit de DUUP. Deze middelen zijn tot en met 2024 besteed aan één hulpverleningsorganisatie, Belle Hulpverlening. In 2023 zijn extra middelen gereserveerd voor moeilijk bereikbare doelgroepen waaronder mannen, jongeren onder de 23 jaar en transgender personen. De gemeenten hebben aangegeven dat zij willen onderzoeken of vanaf 2025 DUUP-middelen in gezet kunnen worden om een vertrouwenspersoon in de gehele regio in te stellen.

Momenteel wordt ook onderzocht of de Soa-poli uitgebreid kan worden omdat de huidige capaciteit niet voldoet aan de vraag. De Soa-poli richt zich met name op de fysieke kant omtrent seksuele gezondheid, maar vormt ook een belangrijke ingang voor het eerste contact met sekswerkers. Na de zomer zullen er gesprekken plaatsvinden met de GGD om te kijken of uitbreiding haalbaar is en wat hiervoor nodig is.

Pilot gemeente Utrecht

De gemeente Utrecht is in 2022 gestart met een pilot waarbij zij voor tien uur in de week een vertrouwenspersoon hebben ingekocht bij Belle Hulpverlening. Vanaf 2023 verhoogt de gemeente Utrecht de uren naar 24 uur per week. Hiermee hoopt de gemeente het effect van de vertrouwenspersoon beter te kunnen monitoren. De kosten hiervoor bedragen ongeveer €100.000,- per jaar. De gemeente financiert dit met eigen middelen. Het valt dus niet onder de huidige DUUP-regeling. Indien de uitkomsten van deze pilot positief zijn kan de vertrouwenspersoon mogelijk verder uitgebreid worden vanuit de DUUP-regeling.

Rol politie

Zoals eerder genoemd hebben sekswerkers verminderd vertrouwen in de politie. Zij voelen zich vaak niet serieus genomen als zij hulp inschakelen of als zij aangifte willen doen. Om dit te verbeteren voert de gemeente regelmatig gesprekken met de politie. Onlangs is afgesproken dat wijkagenten het eerste aanspreekpunt vormen voor sekswerkers. Zij zijn in de afgelopen jaren ook al betrokken in casuïstiek. Daarnaast zullen toezichthouders van het sekswerkteam een aantal keer per jaar aansluiten bij een werkoverleg van de politie om het onderwerp onder de aandacht te brengen en bewustwording te vergroten.

Conclusie: regionale vertrouwenspersoon vanuit de DUUP-middelen

Een vertrouwenspersoon kan van meerwaarde zijn om misstanden in de seksbranche te signaleren. Wel is het van belang dat de gespecialiseerde zorg- en hulpverlening niet versplintert raakt en aansluit bij bestaande hulpverlening. Het heeft daarom de voorkeur om een vertrouwenspersoon regionaal in te stellen vanuit de DUUP-middelen. In samenwerking met de regio Gooi en Vechtstreek en de gemeenten Utrecht en Amersfoort wordt gekeken of dit vanaf 2025 vanuit de DUUP gefinancierd kan worden. Als de DUUP-middelen niet toereikend zijn, beschikt de gemeente nog over bestaande middelen vanuit het Integraal Veiligheidsbeleid die ingezet kunnen worden.

Voorlichtings- en preventiemaatregelen ter voorkoming van misstanden in de seksbranche

Er zijn meerdere voorlichtings- en preventiemaatregelen in de regio Gooi en Vechtstreek. De maatregelen worden door de Regio Gooi en Vechtstreek georganiseerd vanuit de aanpak Gezonde Scholen en is vooral gericht op jongeren en de omgeving van jongeren. Deze aanpak wordt door middel van een stimuleringsregeling vanuit het ministerie beschikbaar gesteld. Onderdeel van de aanpak is het thema relaties en seksualiteit. De aanpak is niet specifiek gericht op sekswerk en misstanden in de seksbranche. Wel komen onderwerpen als seksuele diversiteit en seksuele weerbaarheid aan bod. Vanuit de regio worden alle basis-, middelbare- en Mbo scholen geattendeerd op de stimuleringsregeling. Er wordt extra ingezet op risicogroepen. Deze extra inzet blijkt effectief te zijn. Opvallend is dat Mbo scholen geen gebruik maken van het landelijke aanbod. In enkele gevallen wordt een gastles gegeven over seksuele gezondheid.

Naast de stimuleringsregeling zorgt de regio er ook voor dat het thema structureel en planmatig ingebed worden in het schoolbeleid. Hierbij richten zij zich op leerlingen, docenten en ouders. Indien nodig kunnen scholen hulp inschakelen van Pretty Woman. Deze organisatie richt zich specifiek op jongeren met hulpvragen omtrent relaties, seksualiteit en dwang. Naast de initiatieven vanuit de regio geeft Bureau Halt voorlichting op scholen om diverse vormen van mensenhandel, waaronder seksuele uitbuiting, tegen te gaan.

Volgens de regio is er momenteel meer dan genoeg aanbod. Naast de lespakketten die door de overheid worden aangeboden is er ook een breder particulier-commercieel aanbod. Door de hoeveelheid aan aanbod is het voor scholen soms niet meer goed te overzien. Het bestaande aanbod sluit nog niet goed aan bij het speciaal (voorgezet) onderwijs. Dit wordt landelijk ook erkend en opgepakt. Het is lastig om te meten wat het effect is van het aanbod. Ook op landelijk niveau zijn er nog geen effect-evaluaties uitgevoerd. In de regio geven scholen aan tevreden te zijn met het geboden aanbod.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Hilversum,
de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top